

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DPN-DP-0401-50/2012

Warszawa, 2012-04-23

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

p. J. Kołtuć
SEKRETARIAT
Marszałka Senackiego
wpłynęło dn. 25. 04. 12
nr. 3511 podpis. [signature]

Szanowne Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Macieja Klimę w sprawie planowanej reformy szkolnictwa (nr BPS/043/08-290/12), uprzejmie wyjaśniam:

Celem wprowadzanych począwszy od roku szkolnego 2009/2010 zmian programowych i organizacyjnych w kształceniu ogólnym jest podniesienie jakości i efektywności kształcenia, a tym samym lepsze przygotowanie młodzieży do życia w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Zmiany dotyczą również edukacji historycznej i polegają na przyjęciu innego, niż dotychczas stosowany, sposobu organizacji nauczania historii, jak również celów i metod nauczania tego przedmiotu. W myśl nowej podstawy programowej głównym celem nauczania historii powinno być kształtowanie u uczniów myślenia historycznego, a główny nacisk położony jest na rozwijanie w ramach edukacji historycznej kompetencji pozwalających uczniom na twórczy i aktywny udział w procesie poznawania przeszłości.

Program nauczania historii w gimnazjum i szkołach ponadgimnazjalnych podzielony został na dwa etapy. Pierwszy, jednolity i obowiązkowy dla wszystkich uczniów etap edukacji historycznej obejmuje nauczanie w klasach I-III gimnazjum i klasie pierwszej szkół ponadgimnazjalnych i ma na celu zapewnienie wszystkim uczniom wspólnego fundamentu wiedzy z tej dziedziny.

Nauczanie historii w gimnazjum rozpoczyna się od najdawniejszych dziejów człowieka, poprzez starożytność, średniowieczne, czasy nowożytne i zamyka na I wojnie światowej (1918 r.) – dzięki takiemu rozwiązaniu nauczyciel gimnazjum ma do omówienia z uczniami węższy niż dotychczas zakres materiału przy niezmnieszonej liczbie godzin. W klasie I każdego typu szkoły ponadgimnazjalnej uczniowie będą mieli tygodniowo 2 godziny historii, podczas których będą mogli rzetelnie zapoznać się z historią dwudziestolecia międzywojennego, II wojny światowej i dziejami najnowszymi. Powodem przeniesienia historii najnowszej do pierwszej klasy szkoły ponadgimnazjalnej była

niezadawalająca znajomość najnowszych dziejów Polski wśród uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest dotychczasowa koncepcja nauczania tego przedmiotu. Zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum, a potem w liceum, zatem trzykrotnie, podejmowano próbę omówienia całego kursu historii - od starożytnego Egiptu poczynając, a na wydarzeniach lat 1989-1991 kończąc. Praktyka wyglądała niekorzystnie. Na omówienie ostatniego półwiecza, w typowej trzeciej klasie gimnazjum i w równie typowej trzeciej klasie liceum, brakowało zazwyczaj czasu.

Następnie, w zależności od wybranych przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym uczniowie będą mieli zapewnioną edukację historyczną poprzez uczestnictwo w zajęciach z tego przedmiotu na poziomie rozszerzonym bądź poprzez uczestnictwo w zajęciach *Historia i społeczeństwo*. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualizację nauczania historii w szkołach ponadgimnazjalnych i uwzględnia zróżnicowane potrzeby i cele edukacyjne młodzieży związane z wyborem studiów.

Wyjaśniam również, że liczba godzin przeznaczona na nauczanie historii nie tylko nie uległa zmniejszeniu w stosunku do dotychczasowej na żadnym z etapów edukacyjnych, a w przypadku liceum ogólnokształcącego uczniowie będą mieli możliwość uczenia się historii w wyższym wymiarze godzin niż jest to możliwe obecnie. Obrazuje to poniższe zestawienie.

	Poprzednia podstawa programowa	Nowa podstawa programowa			
	Liczba godzin tygodniowo/cykl kształcenia	Liczba godzin tygodniowo/cykl kształcenia			
	Historia i społeczeństwo /historia	Historia i społeczeństwo /historia zakres podstawowy	Historia - zakres rozszerzony	Historia i społeczeństwo – przedmiot uzupełniający	Razem
Szkoła podstawowa (klasy IV-VI)	4 h	4 h	–	–	–
Gimnazjum	6 h	6 h	–	–	–
Liceum	5 h	2 h	8 h	4 h	2+8=10h lub 2+4=6h
Technikum	5 h	2 h	–	4 h	2+4=6h
Zasadnicza szkoła zawodowa	2 h	2 h	–	–	–

Warto również zwrócić uwagę, że określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych minimalne liczby godzin przeznaczonych na nauczanie poszczególnych przedmiotów na kolejnych etapach kształcenia to liczby godzin, które muszą się odbyć faktycznie,

niezależnie od wystąpienia w szkołach różnego rodzaju sytuacji, w wyniku których dotychczas zazwyczaj część godzin z różnych przyczyn „przepadała”.

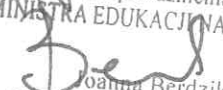
Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję Pana Senatora, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie lekceważyło i nie lekceważy żadnych opinii dotyczących planowanych i wprowadzanych zmian w systemie oświaty. Wszystkie opinie i głosy, w tej, jak również w innych sprawach, były i są analizowane i rozważane. Jesteśmy natomiast przekonani, że wprowadzenie zmian w kształceniu ogólnym, w tym również w edukacji historycznej było konieczne i spowoduje podniesienie prestiżu i zwiększenia zainteresowania uczniów historią (liczba uczniów wybierających historię jako przedmiot maturalny zmalała z 22% w 2005 r. do mniej niż 7 % w 2011 r.).

Odnosząc się do pytania dotyczącego protestu głodowego, uprzejmie informuję, że reakcja ze strony ministra edukacji narodowej była natychmiastowa i stanowcza. Wierząc, że protest jest podyktowany autentyczną troską o edukację historyczną młodych Polaków, od samego początku MEN starało się rzetelnie wyjaśnić nieporozumienia, jakie narosły wokół nauczania historii.

Aby wyjaśnić wszystkie wątpliwości, natychmiast w odpowiedzi na protest w Krakowie 20 marca 2012 r. zorganizowana została konferencja prasowa, na której naukowcy, nauczyciele i eksperci przedstawili rzetelną informację o podstawie programowej nauczania historii w liceum, o korzyściach wynikających z nowoczesnego sposobu uczenia tego przedmiotu dla wiedzy historycznej uczniów, jak również o liczbie godzin historii w szkołach. Wszystkie informacje, dokumenty i wyjaśnienia wraz z oświadczeniem ministra edukacji narodowej, zostały przekazane protestującym poprzez kuratora oświaty. Są one dostępne na stronach internetowych ministerstwa www.men.gov.pl.

Minister Edukacji Narodowej wystosowała również zaproszenie do protestujących w Krakowie na spotkanie, podczas którego planowano omówić nowe rozwiązania w realizacji i organizacji nauczania historii w szkołach ponadgimnazjalnych w związku z wprowadzeniem od 1 września 2012 roku zmian programowych. Chodziło przede wszystkim o rzetelne wyjaśnienie nieporozumień związanych z nową koncepcją nauczania historii oraz o merytoryczną dyskusję, która pozwoliłaby rozwiązać wszelkie wątpliwości. Uczestnicy protestu nie przyjęli jednak zaproszenia na spotkanie.

Wyrażam także nadzieję, że do rzetelnego poznania celów i istoty zmian w edukacji historycznej, oprócz wspomnianych wyżej działań informacyjnych Ministerstwa Edukacji Narodowej, przyczyniła się również zorganizowana w dniu 16 kwietnia br. przez Prezydenta RP Pana Bronisława Komorowskiego debata ekspercka w sprawie programu nauczania historii.

2
Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Joanna Berdzik
PODSEKRETARZ STANU